

ČŠI uplatnila řadu připomínek k návrhu úpravy vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, ovšem vzhledem k tomu, že návrh školského zákona v této podobě není zatím předkládán a doznal zásadních změn, podrobně je na tomto místě neuvádíme.

ČŠI vyjádřila zásadní nesouhlas s působností „institucí, které v souladu se smlouvou uzavřenou s ministerstvem zajišťují vzdělávání občanů České republiky v zahraničí“. Tyto instituce nepodléhají standardním kontrolním a hodnotícím mechanismům, nejsou vázány pravidly, která se vztahují na školy zapsané ve školském rejstříku a na Evropské školy, přesto je zde možnost uznání vysvědčení (bez nostrifikace!), aniž by byla vykonána odpovídající zkouška v kmenové škole zapsané do školského rejstříku, zajištěna povinnost kmenové školy poskytovat bezplatně učebnice atd. ČŠI shledává zajištění odpovídajícího standardu vzdělávání poskytovaného takovými institucemi za nedostatečné.

Výhrady uplatnila ČŠI k zavedení tzv. domácího vzdělávání na 2. stupni. Rozhodnutí není dle návrhu podmíněno konkrétními potřebami žáka. Relativizuje nastavení vzdělávání jako institucionalizovaného procesu se zajištěním nejen odborné, ale i pedagogické úrovně, jehož nedílnou součástí je práce v kolektivu vrstevníků (proces socializace) a který podléhá pevným pravidlům a kontrole.

Výhrady uplatnila ČŠI i k navrženému provedení záměru v rámci jediného vzdělávacího programu zvládnout závěrečnou i maturitní zkoušku. Předložený návrh znamená nejen úpravy při ukončení, nutné zkrácení vzdělávání ve třetím ročníku z důvodu přípravy na závěrečnou zkoušku, ale i úpravu během vzdělávání. Za takovýchto podmínek je vzdělávací program v délce 4 let nedostačující. Má-li být zachována závěrečná zkouška v plném rozsahu, pak není zřejmý faktický přínos tohoto nového druhu vzdělávání. Řešení je nesystémové, není vyčíslen finanční dopad (závěrečná i maturitní zkouška, úprava obsahu vzdělávání a praktického vyučování).

Zásadní výhrady pak uplatnila ČŠI k návrhu financování, ovšem vzhledem k tomu, že návrh tak, jak byl připomínkován, není v současné době předkládán, nepovažujeme za nutné je na tomto místě blíže rozepisovat.

9. V březnu 2013 ČŠI zpracovala připomínky k materiálu Koncepte MŠMT v oblasti transformace systému náhradní „výchovné péče“. ČŠI popsala některá rizika navržené koncepce. U části „rizikových“ dětí lze sice předpokládat, že projeví úsilí v oblasti posílení odpovědnosti za vlastní chování, ale u nejméně stejně velké části se bude jednat o kontraproduktivní výsledek, a takováto situace není zvažována. Chybí zdůraznění odpovědnosti pedagogických a dalších odborných pracovníků za každé jednotlivé dítě s ústavní výchovou, protože v materiálu uváděné „selhání“ dítěte je zpravidla v důsledku „selháním“ výchovného činitele, což z materiálu není zřejmé. Problematika personálního zajištění je zmíněna jen okrajově s tím, že vše vyřeší komunikativnost.

Důraz na ambulantní péči je sice pochopitelný, je ale otázka, jak bude prakticky realizovatelný, protože bude založena na nezbytné součinnosti ze strany dítěte/rodiny (ať už vlastní, nebo pěstounské) a z materiálu nevyplývá, jak bude toto ošetřeno a zajištěno.

„Třístupňový systém péče“: Představa předávání dětí z jednoho typu do druhého není nová, ale její účelnost zatím v praxi potvrzena nebyla – děti se tak stávají cestovateli z jednoho prostředí do druhého, střídají se jejich vrstevníci, výchovní pracovníci, jedinci vyžadující náročnější pedagogickou a psychologickou působnost, jsou přehazováni jako nepohodlní. Prostupnost je určitě žádoucí, ale není to zásadní široce použitelné řešení.

10. V březnu 2013 ČŠI zpracovala připomínky k materiálu Standardy odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence rizikového chování a nový systém certifikací v dané oblasti. ČŠI v připomínkách uvádí potřebu dořešení klíčových otázek pro využití standardů v praxi. Standardy jsou formulované v podstatě jako ukazatel kvality – nepovinný, nezávazný, pouze ukazatel ke zvážení. Toto zároveň souvisí s otázkou financování. S provozem certifikační agentury, stupňů vzdělávání, samotnou značnou administrativní náročností realizace preventivních programů dle uvedených pravidel, žádost o certifikaci již zavedených programů atd. jsou nesporně spojeny značné finanční nároky. Již v současné době školy přitom spolupracují např. s pedagogicko-psychologickými poradnami, přičemž